

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/183/2020
Identifikačné číslo spisu: 7214220301
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:7214220301.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky spore žalobkyne L. T. W., bývajúcej v B., G. XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou Masnyk Legal s.r.o., so sídlom v Košiciach, Ťahanovské riadky 25, IČO: 36 668 257, proti žalovanému GOODMAN s.r.o., so sídlom v Košiciach, Moldavská cesta 10, IČO: 31 365 353, zastúpenému Advokátskou kanceláriou VEREB, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Hrnčiarska 3, IČO: 52 633 284, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 17 C 143/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. novembra 2019 sp. zn. 5 Co 201/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 26. novembra 2019 sp. zn. 5 Co 201/2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa voči žalovanému pôvodne domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti - bytu č. XX na 7. posch. domu na G. ul. č. XX v B., ktorú nadobudla na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej 12. septembra 2002 s predávajúcimi T. N., rod. B. a L. N., vklad ktorej do katastra nehnuteľností bol povolený 6. novembra 2002. Následne podaním z 13. februára 2015 si uplatnila k uvedenej nehnuteľnosti vlastnícke právo titulom vydržania.

2. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 4. decembra 2017 č. k. 17 C 143/2014 - 481 žalobu žalobkyne zamietol a žalovanému priznal voči žalobkyňi náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 34, § 37 ods. 1, § 39, § 46 ods. 1, § 123, § 126 ods. 1, § 134 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka a § 137 písm. c/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) uviedol, že v danom prípade ako prvú posudzoval otázku platnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi manželmi I. ako predávajúcimi a spoločnosťou Pallas Aténa, s.r.o. z 21. januára 1999 a s poukazom aj na dokazovanie vykonané v konaní vedenom pod sp. zn. 45 C 94/2009 dospel k záveru, že táto zmluva je neplatná v dôsledku nedostatku dodržania formy, pretože sa na nej nenachádzajú podpisy manželov I., ktorí v tejto zmluve vystupujú ako predávajúci a taktiež bolo nesporne preukázané, že ich podpisy neboli riadne overené pred notárom tak, ako to ukladá zákon, nakoľko ani odtlačok pečiatky notára nebol pravý. Vzhľadom na takto súdom

určenú neplatnosť kúpnej zmluvy, ktorá v takomto prípade nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému, nemohla spoločnosť Pallas Aténa, s.r.o. ďalej previesť nehnuteľnosť na p. B.Ú. a táto ďalej na žalobkyňu. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie ohľadne pôvodnej žaloby žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia, že je vlastníčkou spornej nehnuteľnosti, konštatoval, že v tomto smere nepreukázala existenciu naliehavého právneho záujmu na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, keď vzhľadom na naliehavý právny záujem v tom, že kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovaným (spoločnosťou GOODMAN, s.r.o.) a manželmi I. 4. októbra 2012, na základe ktorej manželia I. previedli vlastnícke právo k predmetnému bytu na žalovaného a vklad ktorej bol do katastra povolený 31. januára 2013 pod č. F. XXXX/XX je neplatná, a preto nemohol v tomto prípade žalobe o určenie vlastníckeho práva vyhovieť. Ohľadne titulu nadobudnutia vlastníckeho práva žalobkyne vydržaním, mal súd prvej inštancie za to, že v tomto prípade nebola splnená podmienka uplynutia 10-ročnej vydržacej doby. Ako súd prvej inštancie v tejto súvislosti ďalej uviedol, žalobkyňa uzatvorila kúpnu zmluvu s nevlastníkmi - manželmi N. (v dôsledku neplatnosti právneho úkonu od počiatku) 12. septembra 2002 (okrem iného v čase, keď na LV bola ako vlastníčka zapísaná spol. Benefit Trade s.r.o., a to až do 16. septembra 2012), ktorej vklad bol do katastra povolený 6. novembra 2002. Podľa vyjadrenia žalobkyne, o tom, že nastal nejaký problém ohľadne sporného bytu sa dozvedela v septembri 2012 a 25. októbra 2012 podala ústavnú sťažnosť, o ktorej Ústavný súd Nálezom z 21. februára 2013 rozhodol, že Okresný súd Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 45 C 94/2009 porušil základné právo žalobkyne na súdnu ochranu, na prerokovanie vecí v jej prítomnosti, ako aj na to, aby sa mohla vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a zrušil rozhodnutie Okresného súdu Košice II, t. j. len z dôvodu porušenia procesných ustanovení pri ustanovení opatrovníka. Preto súd prvej inštancie zhrnul, že už v tom čase, keď sa žalobkyňa dozvedela o „probléme“ s nehnuteľnosťou a podania ústavnej sťažnosti, prestala byť dobromyseľná v tom, že jej nehnuteľnosť patrí. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti konštatoval, že v medziobdobí, po nadobudnutí právoplatnosti (9. júla 2012) rozsudku prvoinštančného súdu sp. zn. 45 C 94/2009 a rozhodovania Ústavného súdu o ústavnej sťažnosti žalobkyne, manželia I. boli opäť zapísaní na LV ako vlastníci predmetnej nehnuteľnosti titulom rozsudku Okresného súdu Košice II, ktorí túto nehnuteľnosť kúpnu zmluvou uzatvorenou so žalovaným zo 4. októbra 2012 previedli na žalovaného. Záverom súd prvej inštancie zdôraznil, že žiadna zo skutočností, na ktoré poukazovala žalobkyňa nemá vplyv na preukázanú skutočnosť, t. j. že zmluva z 21. januára 1999 (uzatvorená medzi manželmi I. a spol. Pallas Aténa, s.r.o.) je zo zákona absolútne neplatná, preto na základe tejto zmluvy nemohlo dôjsť k vzniku, alebo zániku práv a povinností účastníkov tohto zmluvného vzťahu a následne ani k vzniku práv a povinností tretích subjektov. Súd prvej inštancie mal zároveň za to, že v prejednávanej veci je potrebné poskytnúť ochranu vlastníckemu právu, nie takéto právo „odnímať“ v prospech (hoci) dobromyseľného nadobúdateľa a s prihliadnutím na ustálenú judikatúru uviedol, že doteraz nebol prijatý právny názor, že legitímne očakávanie, či dobrá viera, sami osebe predstavujú originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnému majetku. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, 2 C.s.p.

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 31. októbra 2019 sp. zn. 3 Co 401/2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil; žalovanému priznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 34, § 37 ods. 1, § 39, § 40 ods. 1, 3, § 46 ods. 1, § 123, § 126 ods. 1, § 132 ods. 1, § 134 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka, § 34 ods. 1, 2, § 42 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) konštatoval, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplývala, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 až § 194 C.s.p. Preto podľa odvolacieho súdu je odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v súlade s § 220 ods. 2 C.s.p. a je preskúmateľné a zároveň skutočnosti uvedené v odvolaní nedávajú

podklad pre záver, že súd svojim procesným postupom znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva do takej miery, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Odvolací súd taktiež nezistil pochybenia súdu prvej inštancie v procese obstarávania a vyhodnocovania dôkazov, pretože dôkazy vykonané v konaní sp. zn. 45 C 94/2009, na ktoré súd prvej inštancie prihladol, nespĺňajú kritérium nezákonného alebo nelegálneho dôkazu, pričom tieto dôkazy boli odvolacím súdom postupom podľa § 204 a § 205 C.s.p. na odvolacom pojednávaní vykonané prečítaním spisu sp. zn. 45 C 94/2009. Ohľadne nevykonania žalobkyňou navrhovaných dôkazov súdom prvej inštancie odvolací súd poukázal na odôvodnenie súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého žiadna zo skutočností, na ktoré poukázala žalobkyňa, nemohli žiadnym spôsobom ovplyvniť závery o absolútnej neplatnosti právneho úkonu (prvotnej kúpnej zmluvy podpísanej manželmi I.), s čím sa odvolací súd stotožnil. Ako ďalej odvolací súd uviedol, súd prvej inštancie postupoval správne, keď ako prvú riešil platnosť zmluvy uzatvorenej medzi žalobkyňou a manželmi N.. Z kriminalistických expertíz vyplynul záver, že podpis Q. I. obsiahnutý na zmluve o prevode nehnuteľností z 21. januára 1999 pravdepodobne nie je pravým podpisom I. a podpis A. I. nebolo možné porovnať a doplneným dokazovaním bol vykonaný záver, že podpis Q. I.Č. sa nezhoduje s nesporne pravým podpisom Q. I. a nezhoduje sa ani so zápismi priezviska a mena I. Q. vyhotovenými I., a podpis mena a priezviska A. I., obsiahnutý na zmluve o prevode nehnuteľností z 21. januára 1999 nie je pravým podpisom I., ani overenie ich podpisov notárom, nakoľko otláčok pečiatky notára nie je pravý. Preto odvolací súd konštatoval, ak táto prvá zmluva je absolútne neplatná, všetky ďalšie úkony sú absolútne neplatné, lebo nemajú za následok vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností a v kontexte s uvedeným nebola platne uzatvorená ani zmluva medzi spoločnosťou Pallas Aténa s. r. o. a T. B. (N.) z 10. marca 1999, ktorej vklad povolený 12. marca 1999 pod F. XXX/XX, ale ani zmluva o zabezpečení záväzku prevodom práva medzi BENEFIT TRADE s. r. o. - T. B. zo 7. marca 2000, ktorej vklad bol povolený 29. marca 2000 a následne ani zmluva medzi T. N., L. N. a L.. T. W. z 12. septembra 2002, ktorej vklad bol povolený 6. novembra 2002. Na základe uvedeného žalobkyňa nemohla nadobudnúť vlastnícke právo k bytu na základe zmluvy z 12. septembra 2002, lebo z absolútne neplatného právneho úkonu takto nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva hoc i na dobromyseľného nadobúdateľa. Ako odvolací súd ďalej uviedol, žalobkyni počnúc 7. novembra 2002, t. j. nasledujúci deň potom ako bol vklad vlastníckeho práva k bytu na základe kúpnej zmluvy povolený, začala plynúť 10-ročná vydržacia doba, ktorá by jej uplynula 7. novembra 2012, jej plynutie však bolo prerušené, keď podľa tvrdení žalobkyne niekedy v septembri 2012 sa dozvedela o tom, že jej byt je predaný, a odvolací súd konštatoval, že samej žalobkyni vydržacia doba neuplynula, lebo nemala byť v nepretržitej držbe po celú dobu vydržania t. j. 10 rokov, preto k vydržaniu vlastníckeho práva k bytu nemohlo dôjsť. V tejto súvislosti odvolací súd zisťoval, či táto doba neuplynula započítaním aj doby, po ktorú mala byť v oprávnenej držbe jej právna predchodkyňa T. N. rod. B. a z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že T. N. rod. B. nebola dobromyseľná, pretože sa ani nechopila držby a užívania bytu, a teda u nej ani vydržacia doba nezačala plynúť, a s najväčšou pravdepodobnosťou, rovnajúcou sa istote, bola len formálne zapísaná na LV, aby byt nepredávala priamo spoločnosť Pallas Aténa s. r. o., teda nemala byť v dobromyseľnej držbe. Odvolací súd bez akýchkoľvek pochyb uzavrel, že žalobkyňa nenadobudla vlastnícke právo k bytu ani jeho vydržaním, pretože žalobkyňa v konaní neunesla dôkazné bremeno, že ona nadobudla svoje vlastníctvo dobromyseľne a naopak, že žalovaný bol pri jeho nadobúdaní nedobromyseľný. V konaní bolo podľa odvolacieho súdu preukázané, že žalovaný nadobudol vlastníctvo k bytu od pôvodných vlastníkov, ktorí boli v tom čase zapísaní ako bezpodieloví spoluvlastníci bytu na LV. Záverom odvolací súd taktiež uviedol, že žalovaný v čase uzatvárania zmluvy 4. októbra 2012 nemohol mať žiadne pochybnosti o vlastníkoch prevádzaného bytu a nemohol predpokladať, že tento rozsudok (sp. zn. 45 C 94/2009) bude neskôr nálezom ÚS SR zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie a zdôraznil, že pri posudzovaní dobrej viery nie je absolútne podstatné, či žalovaný mienil svoje vlastnícke právo k bytu realizovať bývaním v ňom alebo za účelom podnikania v rámci jeho podnikateľskej činnosti. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 225 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 C.s.p.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.) a zároveň napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa súdy

nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) a ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p.). Namietala, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho skutkového zistenia ohľadne ustálenia absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy z 21. januára 1999 podpísanej manželmi I. ako predávajúcimi a následne nesprávne ustálenej neplatnosti ďalších prevodov, pretože pri tomto odvolací súd vychádzal z dôkazov, ktoré boli, podľa dovolateľky, nezákonné a boli použité a vykonané za iným účelom, v úplne inom konaní, počas ktorého sa k nim dovolateľka nemala žiadnu možnosť vyjadriť, a preto tieto dôkazy nemôžu byť použité (zneužitú) a dezinterpretované v tomto súdnom konaní. Zároveň dovolateľka namietala, že ňou navrhnuté dôkazy boli súdom prvej inštancie ignorované. Ako dovolateľka ďalej uviedla, odvolacím súdom bola nesprávne posúdená možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva žalobkyňou k predmetnej nehnuteľnosti vydržaním, a to najmä v otázke plynutia premlčacej doby. Podľa názoru dovolateľky, do plynutia doby vydržania je potrebné zahrnúť aj držbu predmetnej nehnuteľnosti jej právnymi predchodcami, ktorej nezapočítanie odvolací súd absurdne odôvodnil tým, že právna predchodkyňa dovolateľky T. N. nebola dobromyseľnou držiteľkou bytu, pretože sa ani nechopila držby a užívania bytu, ale bola len formálne zapísaná na LV. Preto je podľa dovolateľky rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľné, keďže nie je zrejmé, z akých dôkazov odvolací súd vychádzal pri konštatovaní absencie dobromyseľnosti T. N.. V súvislosti so svojou dobromyseľnosťou žalobkyňa namietala taktiež nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom a poukázala na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 5 Cdo 30/2010, v zmysle ktorého vydržanie zhojí najmä vady nadobúdacieho titulu, alebo jeho nedostatok a má ísť pritom o také vady nadobúdacieho titulu, o ktorých nadobúdateľ pri zachovaní obvyklej opatrnosti nemohol vedieť. Dovolaateľka zdôraznila, že v konaní neboli preukázané žiadne vady jej nadobúdacieho titulu a bola preto toho názoru, že preukázateľne vlastnícke právo k bytu vydržala. V ďalšom dovolateľka podrobne rozobrala skutkový stav veci a vyslovila polemiku o skutkových a právnych záveroch súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Dovolaateľka zároveň podala návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že záver súdov nižších inštancií o absolútnej neplatnosti prvotnej kúpnej zmluvy vychádzal z kriminalistických expertíz, ktoré boli získané zákonným spôsobom, a je preto irelevantné, že predmetné expertízy boli vypracované v rámci súvisiaceho trestného konania, keď následne boli pripojené k civilným spisom. Možno zhrnúť, že žalovaný v ďalšom konštatoval absenciu dobromyseľnej držby bytu žalobkyňou, a preto je irelevantná dĺžka držby bytu jej právnymi predchodcami. Preto bol toho názoru, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd dôsledne zistili a vyhodnotili skutkový stav sporu a že právne posúdenie odvolacím súdom je vecne správne a vzhľadom na to navrhol odvolanie žalobkyne zamietnuť ako nedôvodné.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 C.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

8. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

9. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej

alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Žalobkyňa vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. namietala odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý neprihliadnutie na dobu vydržania právnymi predchodcami žalobkyne dôvodil tým, že právna predchodkyňa dovolateľky T. N. nebola dobromyseľnou držiteľkou bytu, pretože sa ani nechopila držby a užívania bytu, ale bola len formálne zapísaná na LV.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

16. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi

závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

17. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

18. V súlade s § 220 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 393 ods. 2 C.s.p. musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 393 ods. 2 C.s.p., je nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu odníma účastníkovi možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jeho právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 420 písm. f/ C.s.p.), pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

19. S poukazom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou v konaní podľa § 420 písm. f/ C.s.p.

20. Vydržanie je osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva zo zákona (§ 129 až § 134 Občianskeho zákonníka), ktoré vzniká splnením zákonom požadovaných predpokladov. Musí ísť o spôsobilý predmet vydržania (predmetom vydržania môže byť každá vec, ktorá môže byť predmetom vlastníctva), držba musí byť oprávnená, t. j. musí ísť o faktické ovládanie veci alebo vykonanie práva, musí ísť o vôľu nakladať s vecou alebo s právom ako so svojím a musí byť dobrá viera, že oprávnenému držiteľovi patrí vec (alebo právo) a držba musí byť nepretržitá počas celej zákonom stanovenej doby, do zákonom stanovenej doby sa započítava aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca (u nehnuteľných vecí je vydržacia doba desaťročná).

21. Dobrá viera (ako predpoklad oprávnenej držby) je presvedčením nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, keď si prisvojuje určitú vec. Iba samotná detencia k vydržaniu nestačí. Okolnosti, ktoré svedčia záveru o existencii dobrej viery sú okolnosti týkajúce sa aj právneho dôvodu nadobudnutia (právneho titulu), teda okolnosti svedčiace o poctivosti tohto nadobúdacieho titulu. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu vec patrí, je nutné posudzovať nielen zo subjektívnych predstáv držiteľa, ale i z objektívnych hľadísk viažucich sa k právnemu dôvodu (právnemu titulu), z ktorého sa odvodzuje vznik práva. Dobrá viera znamená presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Pri skúmaní existencie dobrej viery treba preto zohľadniť konkrétne právne, ale aj skutkové okolnosti prípadu spojené s prevodom nehnuteľnosti - viažuce sa k nadobúdaciemu titulu. Treba pritom vziať do úvahy, či držiteľ pri bežnej opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu prejednávanej veci po každom vyžadovať, nemal po vydržaciu dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí.

22. O dobromyseľnosti možno hovoriť vtedy, ak držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí a ide pritom o omyl ospravedlniteľný. Ospravedlniteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno (so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu) od každého požadovať. Dobrá viera sa musí vzťahovať na všetky právne skutočnosti, ktoré majú za následok nadobudnutie veci alebo práva, ktoré je predmetom držby, musí byť podložená konkrétnymi okolnosťami, z ktorých možno usúdiť, že toto presvedčenie držiteľa je opodstatnené.

23. Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu nezodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Vo svojom rozhodnutí mal

odvolací súd z vykonaného dokazovania za preukázané, že žalobkyni počnúc 7. novembra 2002 začala plynúť 10-ročná vydržacia doba, ktorá by jej uplynula 7. novembra 2012, avšak plynutie vydržacej doby bolo prerušené niekedy v septembri 2012, a preto žalobkyňa nemala byť v nepretržitej držbe po celú dobu vydržania. Ďalej odvolací súd mal pri skúmaní dobromyseľnosti držby právnymi predchodcami žalobkyne za preukázané, že u právnej predchodkyne žalobkyne T. N. rod. B. nezačala vydržacia doba plynúť a s najväčšou pravdepodobnosťou, rovnajúcou sa istote, bola len formálne zapísaná na LV, aby byť nepredávala priamo spoločnosť Pallas Aténa s. r. o., teda nemala byť v dobromyseľnej držbe. Pokiaľ odvolací súd k uvedenému dospel s poukazom o.i. na to, že sa T. N. rod. B. ani nechopila držby a užívania bytu, je potrebné zo strany dovolacieho súdu poukázať na to, že T. N. rod. B. bytom nakladala napr. v súvislosti so zmluvou zabezpečení záväzku prevodom práva zo 7. marca 2000. Uvedená potreba riadneho odôvodnenia odvolacím súdom je o to dôraznejšia aj najmä v kontexte odôvodnenia posúdenia dobrej viery nadobudnutia bytu žalovaným, keď odvolací súd uviedol, že nie je absolútne podstatné, či žalovaný mienil svoje vlastnícke právo k bytu realizovať bývaním v ňom alebo za účelom podnikania v rámci jeho podnikateľskej činnosti. Vzhľadom na uvedené bude potrebné zo strany dovolacieho súdu dôslednejšie skúmať predpoklady pre plynutie vydržacej doby právnou predchodkyňou žalobkyne a výsledné rozhodnutie v tomto smere náležite odôvodniť. Rozhodnutie dovolacieho súdu preto malo ozrejmiť skutkové a právne závery takým spôsobom, aby strana sporu nemusela hľadať odpoveď na pre vec rozhodujúce skutočnosti v rovine dohadov a aby mohla skutkovo aj právne proti rozhodnutiu argumentovať. Keďže odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu uvedené obsahové náležitosti nemá, možno skonštatovať, že je nepreskúmateľné.

24. Tento nedostatok odôvodnenia rozsudku dovolacieho súdu v otázke väd konania namietaných dovolateľkou má za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené súdu v ustanovení § 220 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 393 ods. 2 C.s.p. na riadne odôvodnenie rozsudku. Z tohto dôvodu je dovolanie žalobkyne procesne prípustné podľa § 420 písm. f/ C.s.p. a dovolateľka v ňom dôvodne namieta ňou uvádzanú procesnú vadu zmätočnosti, pretože jej týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené realizovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 420 písm. f/ C.s.p., ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok dovolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C.s.p.). S prihliadnutím na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku dovolacieho súdu sa najvyšší súd nezaoberal ďalšími, v dovolaní namietanými vadami.

26. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.